which is outside the city's defensive wall. The remnants of such an industrial kiln were discovered in one of the test pits excavated in the plot (Fig. 14). The kiln had been set into the sterile sand. A more detailed investigation of the object could not be made but it is thought that a future investigation will be able to do so.

The finds discovered during the investigations were given to the National Museum of Lithuania.

Linas Girlevičius

Detalieji tyrimai Strazdelio gatvėje 1

2014 m. pratęsti 2013 m. pradėti archeologiniai tyrimai Vilniaus senamiesčio (UK 16073) teritorijoje, pastatų komplekso Strazdelio g. 1 ŠR dalyje. Čia vyko XX a. I pusėje statyto gamybinio-administracinio pastato, kuriame ilgą laiką būta spaustuvės, rekonstrukcija. 2013 m. numatomoje statybos darbų zonoje atlikti žvalgomieji tyrimai (*ATL 2013 metais*, V., 2014, p. 359–362). Jų metu ištirti 3 šurfai, žvalgomieji tyrimai atlikti apie 7,5 m^2 plote. Nustatyta, kad kultūrinio sluoksnio storis tiriamoje teritorijoje yra 1,35–2,1 m. Apatinėje kultūrinio sluoksnio dalyje virš smėlio, žvyro įžemio slūgso apie 60 cm storio dirbtinės kilmės molio sluoksnis. Manyta, kad šis sluoksnis yra susijęs su menamų, 2007 m. teritorijoje į R nuo tiriamojo sklypo identifikuotų gynybinių įtvirtinimų liekanomis, nors keltas klausimas ir apie kitą galimą didelėje teritorijoje fiksuoto sluoksnio kilmę. Svarstyta, kad galbūt šioje Vilniaus vietoje buvo keramikos dirbinių gamybos vieta. Aukščiau molio sluoksnio fiksuoti natūralios (dėl pustymo, suplovimo susiformavęs) ar dirbtinės kilmės smėlio sluoksnis, virš kurio – vėlesnės ūkinės veiklos apardytas kultūrinio sluoksnio horizontas su XVI–XVII a. datuojamais archeologiniais radiniais.

2014 m. detalieji tyrimai pastate atlikti 132 m^2 plote, žvalgymai kiemo dalyje prie jo – 40 m^2 plote (1 pav.). Kultūrinio sluoksnio storis tirtoje teritorijoje 0,5–2,6 m, jis datuojamas XVI–XX a., ankstyviausi radiniai datuoti XVI a. II puse – pabaiga.

Detaliųjų tyrimų metu nustatyta, kad iki 70 cm storio molio sluoksniai, kurių buvimas čia anksčiau tapatintas su senovės gynybiniais įtvirtinimais, šioje Vilniaus dalyje veikiausiai buvo suformuoti kitu tikslu. Molis buvo pilamas ant neištisinio kalkių skiedinio pagrindo, jo klodai atkartojo senąjį vietovės reljefą. Manome, kad molis čia buvo sandėliuojamas, paliekamas kuriam laikui (metams ar keleriems) tam, kad dėl atmosferos veiksnių (šalčio) pakistų jo fizinės savybės ir jis taptų tinkamas geros kokybės keramikos dirbinių gamybai. Tikėtina, kad molio žaliavos atsargos į dabartinės Strazdelio gatvės rajoną suvežtos iki pradedant ar jau pradėjus Vilniaus miesto gynybinės sienos statybą, XVI a. pradžioje (2 pav.). Visa žaliava nebuvo panaudota ir tiesiog palikta, o netoliese vykstant (žmogaus veiklos sukeltos?) reljefo erozijos procesams – užnešta storu (iki 70 cm storio) smėlio, smulkaus žvyro sluoksniu. XVI a. pabaigoje – XVII a. I pusėje virš smėlio susiformavo kultūrinis minimo laikotarpio sluoksnis. Tyrimų rezultatai leidžia teigti, kad XIX a. pradžioje tirtoje vietoje stovėjo pastatas su mūriniais pamatais, kurio vietoje XX a. pastatytas dabartinis pastatas.

The excavation at Strazdelio St. 1

In 2014, the investigation continued at the former printing house building at Strazdelio St. 1 in the historic Vilnius suburb of Subačius

1 pav. Perkasa 2 tyrimų metu iš ŠR, matomas laiptuotas molio sluoksnis, virš dalies jo esantis smėlio sluoksnis ir XVI–XVII a. sluoksnis. L. Girlevičiaus nuotr.

Fig. 1. Trench 2 during the investigation, as seen from the NE. The stepped clay layer is visible and above part of it, a sand layer and a 16th–17th-century layer.

2 pav. Vaizdas nukasus XVI–XVII a. sluoksnį ir smėlį. L. Girlevičiaus nuotr.

Fig. 2. The view after removing the 16th–17th-century layer and sand.

outside the Vilnius city defensive wall (Fig. 1). Thick clay layers were discovered in this part in 2007 under a cultural layer horizon from the late 16th – first half of the 17th century and a layer of sand and gravel that probably formed due to the erosion of the relief. In 2014, this interesting object was investigated further and its purpose was perhaps even revealed. It was determined that the clay layers with sand seams were created on a thin base of lime mortar. It is thought that clay raw materials were stored at this site and prepared for production. The large quantity of clay was probably brought to the site prior to the start of the construction of the Vilnius city defensive wall in the early 16th century (Fig. 2). Some of the clay raw materials were not used for the production of pottery and were simply forgotten over time. It is hoped that future investigations will yield new data about this object.

Linas Girlevičius

Vilniaus rotušė

Tyrimai Vilniaus rotušės (UK 678) rūsiuose 2014 m. atlikti rengiant rūsio patalpų remonto ir jų pritaikymo lankymui projektinius pasiūlymus (autorė – architektė Marija Nemunienė). 2014 m. buvo numatyta atlikti žvalgomojo pobūdžio tyrimus XX a. I pusėje rūsyje įrengtuose koridoriuose, nedidelėse rūsio patalpose bei detaliai ištirti 2012 m. R. Žukovskio pradėtas tirti dvi rūsio PR dalies patalpas. Tyrimų metu siekta aptikti architektūrinių elementų ir nustatyti jų datavimą, kartu patikslinant rotušės pastato architektūrinę raidą. Archeologinių tyrimų vietos derintos su matomų, po vėlesniais mūro klodais pasislėpusių bei atkastų mūro konstrukcijų, liekanų tyrimus šiame objekte atliekančiu architektūros ekspertu Robertu Zilinsku. Žvalgomojo pobūdžio tyrimais siekta iki pradedant didesnės apimties žemės kasimo darbus patikslinti kultūrinio sluoksnio datavimą įvairiose pastato rūsio dalyse, nustatyti, ar XX a. įrengtų koridorių vietose vertingas kultūrinis, archeologinis sluoksnis išvis yra išlikęs. Istoriškai taip susiklostė, kad viename svarbiausių Vilniaus miesto objektų – rotušėje – archeologiniai tyrimai pirmą kartą atlikti tik 2012 m. Tuomet, nors ir santykinai nedidelės apimties, tyrimai buvo rezultatyvūs. Todėl 2014 m. vykusių didesnės apimties archeologinių tyrimų metu tikėtasi fiksuoti daugiau duomenų apie rotušės praeitį.

Architektūriniai tyrimai Vilniaus rotušėje vyko paskutiniame XX a. dešimtmetyje, jiems vadovavo Idalija Bėčienė. Jų metu sužinota naujų duomenų apie šio pastato architektūrinę raidą. Nustatyta, kad dabartinio pastato PR dalyje yra XIV (?) a. statyto masyvaus mūrinio pastato (bokštinio namo), kurio liekanos integruotos į XV (?) a. statytą gotikinį mūrinį rotušės pastatą, liekanų. Jos išlikusios dabartinio pastato P dalyje. Stačiakampio plano gotikinis rotušės pastatas buvo ištęstas R–V kryptimis. Manoma, kad rotušėje būta hipokaustinio šildymo įrenginio. Rotušės pastate ir jo rūsyje XVI, XVII ir XVIII a. vyko kelios didelės rekonstrukcijos, paskutinė kurių buvo XX a. – tarpukariu, jai vadovavo S. Narembskis. Kaip jau minėta, 2012 m. žvalgomieji tyrimai vyko dviejose Vilniaus rotušės rūsio PR dalies patalpose (*ATL 2012 metais*, V., 2013, p. 535–538). Ištirti du šurfai, tirtas iki 1 m storio kultūrinis sluoksnis. Šurfe 2 aptiktas akmenų grindinys, plytų grindinio liekanų, šurfe 1 surastas įmestas nuardytos mūrinės kolonos gabalas, medinių grindų ar tiesiog lentų pakloto liekanų. Fiksuota daugiasluoksnė kultūrinio sluoksnio sandara. Tyrimų metu aptikta ir smulkių archeologinių